

університету імені Н. П. Драгоманова. Серія № 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Випуск 20: збірник наукових праць. К.: Видавництво НПУ імені Н. П. Драгоманова, 2009. С. 21–24.

2. Бугайчук К. Л. Змішане навчання: теоретичний аналіз та стратегія впровадження в освітній процес вищих навчальних закладів. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2016. № 4. С. 1–14.

3. Кухаренко В. М. Системний підхід до змішаного навчання. *Інформаційні технології в освіті*. 2015. № 24. С. 53–67.

4. Curtis J. Bonk, Charles R. Graham, Jay Cross, Michael G. Moore The Handbook of Blended Learning: Global Perspectives, Local Designs San Francisco, 2006, Pfeiffer. 624 p. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://eu.wiley.com/WileyCDA/WileyTitle/productCd-0787977586.html>.

5. Holiver, N., Kurbatova, T., & Bondar, I. Blended learning for sustainable education: Moodle-based English for Specific Purposes teaching at Kryvyi Rih National University. E3S Web of Conferences, 166. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202016610006>.

6. Majumdar A. Blended Learning: Different combinations that work. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.gc-solutions.net/blog/blended-learning-different-combinations-that-work/>

7. Moebs, S. & Weibelzahl, S. Towards a good mix in blended learning for small and medium sized enterprises – Outline of a Delphi Study. Proceedings of the Workshop on Blended Learning and SMEs held in conjunction with the 1st European Conference on Technology Enhancing Learning Crete, Greece, pp. 1–

А. А. Пилипенко

Житомирський державний університет

імені Івана Франка

Науковий керівник:

к. п. н., доц. Папіжук В. О.

ВИКОРИСТАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ ГРАМАТИКИ ЯК ЗАСОБУ РОЗВИТКУ ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА СЕРЕДНЬОМУ ЕТАПІ

Відповідно до програми з іноземної мови для загальноосвітніх навчальних закладів, головна мета навчання англійської мови полягає у формуванні в учнів комунікативної компетентності з урахуванням комунікативних умінь, сформованих на основі мовних знань і навичок; оволодінні уміннями та навичками спілкуватися в усній і письмовій формі з урахуванням мотивів, цілей та соціальних норм мовленнєвої поведінки у типових сферах і ситуаціях [6]. В умовах сучасного світу гостро стоїть питання пошуку нових методів навчання іноземної мови, які будуть спрямовані на вивчення іноземної мови учнями, враховуючи актуальність використання даних засобів та їх новизну.

У сучасній науково-педагогічній літературі багато уваги приділяли високому потенціалу комунікативної граматики такі дослідники, як Т. Андрєєва, С. Ніколаєва, О. Роджаз, Дж. Ліч та Дж. Свартвік [1; 3; 8].

Зокрема, у роботах Г. Гринюк, Т. Олійник, О. Бігич, Н. К. Скляренко, К. Онищенко, Л. Шевченко, С. Севінгтон, В. Скалкін розкрито особливості формування комунікативної навички говоріння [2; 5].

До питань особливостей формування комунікативної граматичної компетентності учнів на уроках англійської мови звертались С. Ніколаєва, Н. Скляренко, Л. Смелякова, Т. Некрасова, Е. Пассов, А. Хорнбі та інші [3; 5; 7].

Метою нашої розвідки є продемонструвати можливості розроблених вправ з використанням комунікативної граматики для навчання діалогічного мовлення на уроках англійської мови учнів основного етапу навчання.

Групою для дослідження були обрані учні 5 класу.

Розроблений нами комплекс вправ для розвитку діалогічного мовлення у 5-му класі складається з чотирьох груп, що виконуються згідно з принципом поступового ускладнення. Зазначений комплекс задовольняє критерії, запропоновані В. Пашуком:

1. Послідовність вправ відбувається від сприйняття інформації (рецептивні вправи) до затреновування (репродуктивні вправи) та незалежного використання затренованих мовних одиниць (продуктивні вправи). Результатом такого комплексу вправ є сформованість репродуктивного та продуктивного мовлення учнів.

2. На усіх етапах, окрім підготовчого, вправи комунікативно спрямовані та характеризуються наявністю мовленнєвого завдання і ситуативності, а також передбачають мовлення учнів, яке імітує реальне спілкування.

3. Під час вправляння мовлення учнів може бути частково детермінованим або недетермінованим, тобто обумовленим використанням зразків мовлення чи їх відсутністю [6, с. 57].

На першому етапі використовуються вправи першої групи системи вправ для навчання реплікування; на другому етапі використовуються вправи другої групи вправ на засвоєння діалогічних єдностей різних видів; на третьому етапі – вправи третьої групи вправ на створення мікродіалогів; на четвертому етапі – вправи четвертої групи вправ на створення діалогів різних функціональних типів.

На *першому* етапі навчання реплікування ми пропонуємо використовувати рецептивно-репродуктивні умовно-комунікативні вправи, що належать до першої групи вправ для навчання «реплікування» на імітацію, підстановку, відповіді на запитання, на запит певної інформації (за прикладом), повідомлення інформації, а також метою яких є презентація вчителем нового граматичного матеріалу та ефективна рецепція учнями зразку мовлення (що включає граматичну модель мовлення) для подальшого формування умінь діалогічного мовлення учнів.

Вправа 1. «Watch the video and think of the grammatical structure used in the all micro-dialogues. Compare it to the verb “to want” »

Опис вправи: На відео презентуються мікродіалоги з використанням виразу «would you like...?» та «I'd like...». Вправа сприяє зростанню інтересу учнів до уроку, актуалізує увагу. По закінченню відео вчитель проводить розбір прикладів з відео і разом з учнями визначає ціль застосування даної конструкції.

Характеристика вправи: умовно-комунікативна рецептивно-репродуктивна, детермінована вправа.

Вправа 2. Fill in the blanks in the sentences below:

1. Do you want a sandwich? – _____ a sandwich?
2. I want to go out tonight. – _____ to go out tonight.
3. I want a kilo of apples, please. – _____ a kilo of apples, please.

Опис вправи: користуючись схемами-підказками. учні доповнюють речення правильними допоміжними дієсловами.

Характеристика вправи: рецептивно-репродуктивна умовно-комунікативна детермінована вправа на підстановку.

На *другому етапі* учні мають навчитися складати мікродіалоги. Доцільно використовувати рецептивно-продуктивні комунікативні вправи нижчого рівня, тобто з використанням вербальних опор.

Вправа 1. Rearrange the lines of the dialogue in the right order and role-play it in pairs.

- OK, maybe next week.
- Sorry, I can't.
- Would you like to go to the zoo after school?
- Why not? See you then.

Опис вправи: Учням роздаються роздаткові матеріали з репліками до діалогу на окремих листках всередині конверта.

Характеристика вправи: умовно-комунікативна рецептивно-продуктивна, детермінована вправа нижчого рівня на об'єднання діалогічних єдностей у мікродіалоги.

На заключному, третьому етапі використовується четверта група вправ на створення діалогів різних функціональних типів. До таких вправ належать рецептивно-продуктивні комунікативні вправи. Мета цього етапу полягає у формуванні вміння створювати власні діалоги без використання вербальних опор на основі запропонованої вчителем комунікативної ситуації.

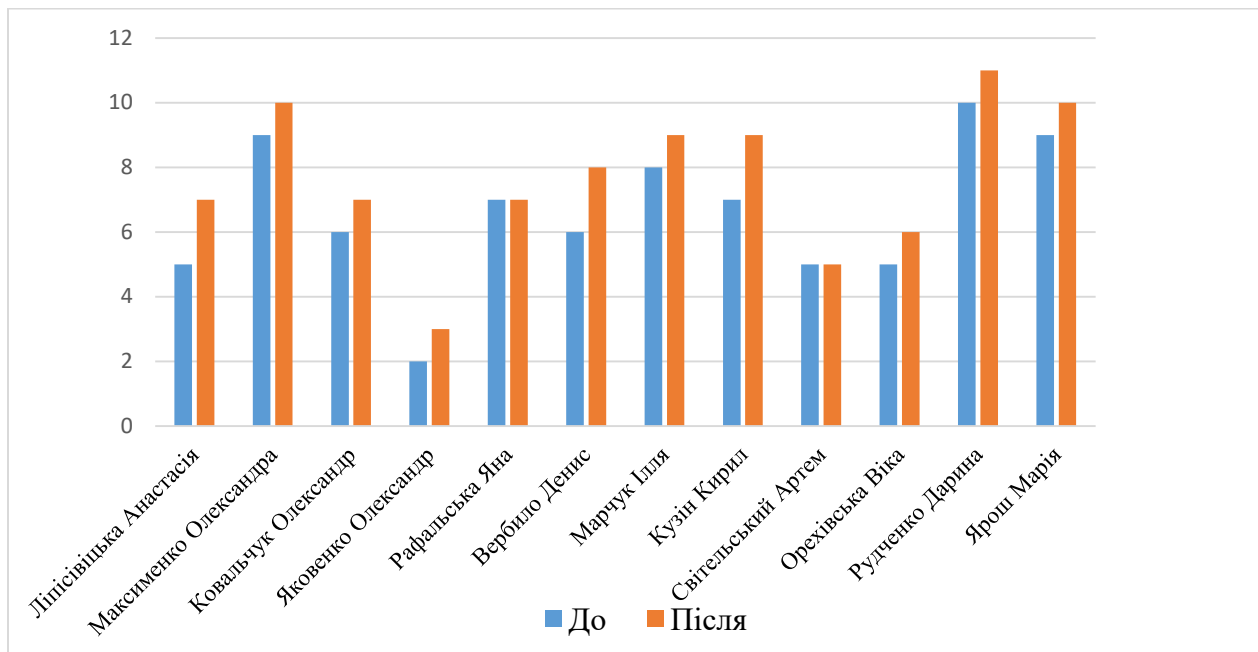
Вправа 1. Work in pairs. Imagine that Student 1 is a waiter and Student 2 is a customer. St. 2 is going to book a table for his birthday party, St 1 have to ask what he/she would like to order. Create a dialogue using this grammar structure “would you like...?”.

Опис вправи: вправа може застосовуватись лише як домашнє завдання.

Характеристика вправи: комунікативна продуктивна вправа вищого рівня.

Даний комплекс вправ був застосований на уроках іноземної мови у 5 класі. Результати представлені у діаграмі нижче.

Діаграма 1. Результати інтеграції комплексу вправ з використанням комунікативної граматики на уроках англійської мови у 5 класі.



Таким чином, перевірка рівня сформованості у діалогічному мовленні здійснювалась відповідно до критеріїв оцінювання навчальних досягнень, та критеріїв контролю рівня сформованості комунікативної компетентності у говорінні. Результати аналізу пробного навчання підтверджують ефективність розробленого комплексу вправ, доцільність його застосування у процесі формування комунікативної компетентності у говорінні учнів 5 класу.

Список використаних джерел та літератури

1. Андреева Т. М. Комунікативна граматики в сучасній українській лінгводидактиці. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*. 2018. Вип. 37. С. 141–156. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apyl_2018_37_11.
2. Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. *Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої*. К.: Ленвіт, 2013. 590 с.
3. Ніколаєва С. Ю. *Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник. Вид. 2-ге, випр. і перероб.* / Кол. Авторів під керівництвом С. Ю. Ніколаєвої. К. : Ленвіт, 2002. 328 с.
4. Про затвердження Державного стандарту початкової освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 21.12.2012 №87 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>.
5. Скляренко Н. К. *Методика формування іншомовної граматичної компетенції в учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Іноземні мови*. 2011. № 1. С. 15–25. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/im_2011_1_3.

6. Пащук В. С. Вправи для навчання монологічного мовлення на основі автентичного художнього твору. *Іноземні мови*. 2000. №4. С. 30–34.
7. Hornby A. S. *A Guide to Patterns and Usage in English*. 9th ed. Oxford University Press, 1962. 261 p.
8. Leech G. *A Communicative Grammar of English*. URL: <https://anekawarnapendidikan.files.wordpress.com/2014/04/a-communicative-grammar-of-english-by-geoffrey-leech.pdf>.

Л. В. Пилявець

*Житомирський державний університет
імені Івана Франка
Науковий керівник:
к.п.н., проф. Калініна Л. В.*

КУМУЛЯТИВНА КАЗКА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ФОНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

У статті розглянуто кумулятивну казку як засіб формування фонологічної компетентності учнів молодшої школи. Визначено особливості кумулятивної казки. З'ясовано, що формування фонологічної компетентності учнів початкової школи за допомогою такого засобу як кумулятивна казка передбачає не просто роботу зі звуками, але й паралельно з лексичними та граматичними конструкціями задля повного розуміння твору.

Ключові слова: *казка, кумулятивна казка, фонологічна компетентність, початкова школа.*

The article examines the cumulative fairy tale as a means of forming the phonological competence of primary school students. The peculiarities of the cumulative fairy tale are determined. It was proved that the phonological competence formation of elementary school students using such a tool as a cumulative fairy tale gives an opportunity to integrate all phonological competence components.

Key words: *fairy tale, cumulative fairy tale, phonological competence, primary school.*

Незалежно від орієнтації на той чи інший вид професійної діяльності, учень на момент закінчення школи має впевнено володіти комплексом ієрархічно організованих одиниць іноземної мови (фонетичних, лексичних, граматичних тощо) та розуміти закономірності їхнього функціонування в процесі комунікації. В початковій школі закладаються основи зазначених знань, умінь і навичок, у тому числі фонологічних. Однак не можна забувати, що заучування правил і нескінченне виконання однотипних вправ з фонетики вбивають живий інтерес дитини до вивчення мови. Провідною діяльністю